

Dosarul nr. 3r-45/20

Instanța de fond: Judecătoria Orhei, sediul Central – V. Pîslariuc

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – I. Secrieru, A. Danilov, Iu. Cimpoi

Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău – V. Clima, E. Palanciuc, A. Malîi

DECIZIE

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Tudor Opincă, Lidia Opincă, Serghei Vasian și Societatea cu Răspundere Limitată „Autoshinkev”, reprezentați de avocatul Adrian Crețu,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea de Stat „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” și Ministerul Apărării împotriva Consiliului orășenesc Rezina, intervenienți accesorii Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și Agenția Proprietății Publice cu privire la anularea actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 11 noiembrie 2019 a Curtii de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Tudor Opincă, Lidia Opincă, Serghei Vasian și Societatea cu Răspundere Limitată „Autoshinkev”, reprezentați de avocatul Adrian Crețu împotriva deciziei din 02 octombrie 2018 a Curtii de Apel Chișinău,

constată :

La 26 iulie 2017 și la 24 octombrie 2017 ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” și Ministerul Apărării s-au adresat în instanța de judecată cu cereri împotriva Consiliului orășenesc Rezina, intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, prin care au solicitat anularea deciziei Consiliului local Rezina nr. 22 din 16 martie 2017 „Cu privire la declararea bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX proprietate publică a orașului din domeniul privat” și radierea din registrul bunurilor imobile a deciziei enunțate. (f.d. 50-52, vol. I)

Prin încheierea din 15 ianuarie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Agenția Proprietății Publice. (f.d. 109, vol. I)

Prin hotărârea din 27 aprilie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” și Ministerul Apărării. S-a anulat decizia Consiliului orășenesc Rezina nr. 2/22 din 16 martie 2017 „Cu privire la declararea bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX proprietate publică a orașului din domeniul privat”. Prezenta hotărâre constituie temei de radiere din registrul bunurilor imobile a înregistrării deciziei Consiliului orășenesc Rezina nr. 2/22 din 16 martie 2017 „Cu privire la declararea bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX proprietate publică a orașului din domeniul privat”. S-a respins capătul de cerere cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 111, 114-123, vol. I)

La 17 mai 2018 Consiliul orășenesc Rezina a declarat apel, solicitând casarea hotărârii din 27 aprilie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central. (f.d. 125, vol. I)

Prin decizia din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Consiliul orășenesc Rezina și s-a menținut hotărârea din 27 aprilie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central. (f.d. 169, 170-177, vol. I)

La 17 august 2019 Tudor Opincă, Lidia Opincă, Serghei Vasian și SRL „Autoshinkev”, reprezentați de avocatul Adrian Crețu, au depus cerere de revizuire, prin care au solicitat casarea hotărârii din 27 aprilie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, cu judecarea cauzei. (f.d. 190-193, vol. I)

Prin încheierea din 11 septembrie 2019 a Judecătorei Orhei, sediul Central s-a restituit cererea de revizuire depusă de către Tudor Opincă, Lidia Opincă, Serghei Vasian și Societatea cu Răspundere Limitată „Autoshinkev”, reprezentați de avocatul Adrian Crețu, împotriva hotărârii din 27 aprilie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central și s-a explicat revizuenților că sunt în drept să adreseze prezenta cerere de revizuire la Curtea de Apel Chișinău, conform competenței materiale. (f.d. 212-213, vol. I)

La 25 septembrie 2019 Tudor Opincă, Lidia Opincă, Serghei Vasian și Societatea cu Răspundere Limitată „Autoshinkev”, reprezentați de avocatul Adrian Crețu, au depus cerere de revizuire, solicitând casarea deciziei din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 11 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de revizuire declarată de către Tudor Opincă, Lidia Opincă, Serghei Vasian și Societatea cu Răspundere Limitată „Autoshinkev”, reprezentați de avocatul Adrian Crețu, împotriva deciziei din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către ÎS „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” și Ministerul Apărării împotriva Consiliului orășenesc Rezina, intervenienți accesorii IP „Agenția Servicii Publice” și Agenția Proprietății Publice cu privire la contestarea actului administrativ, ca fiind inadmisibilă. (f.d. 6-13, vol. II)

La 26 decembrie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Tudor Opincă, Lidia Opincă, Serghei Vasian și Societatea cu Răspundere Limitată „Autoshinkev”, reprezentați de avocatul Adrian Crețu, au depus recurs, solicitând casarea încheierii din 11 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii, prin care cererea de revizuire să fie declarată admisibilă, admiterea cererii de revizuire, casarea hotărârii din 27 aprilie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în alt complet de judecată. (f.d. 20-22, vol. II)

În motivarea recursului au invocat că încheierea este emisă cu aplicarea eronată a normei procesuale, deoarece instanța de apel a făcut trimitere la art. 450 lit. c) Cod de procedură civilă, pe care îl apreciază părțitor în interesul intimaților și contrar circumstanțelor speței, or, termenul de 3 luni înserat de către legiuitor în norma procedurală est unul (legal) și prevăzut de lege, adică exhaustiv și nu poate fi interpretat prin analogie, așa cum a fost coroborat cu art. 496 alin. (3) Cod Civil, or, legea menționată dă posibilitate persoanei de a lua cunoștință cu informația din registrul bunurilor imobile contra plată atunci când sunt interesate (adică este un drept garantat dar nu o obligațiune absolută), iar recurenții s-au adresat cu cererea la serviciul cadastral Rezina privind înregistrarea bunului imobil și din moment ce au aflat, la data de 07 iulie 2019, despre existența unui litigiu referitor la bunul imobil care l-au procurat contra plată în baza contractelor de vânzare-cumpărare, în interiorul termenului de 3 luni s-au adresat la Curtea de Apel Chișinău cu cerere de revizuire din motiv că nu au fost atrași în proces, iar hotărârea din 27 aprilie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central menținută prin decizia din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, lezează drepturile de proprietate ale revizuenților, deoarece odată cu semnarea contractului de vânzare-cumpărare, s-a consumat transmiterea dreptului de proprietate (contract translativ de proprietate) de la Consiliul orășenesc Rezina la recurenții Tudor Opincă, Lidia Opincă, Serghei Vasian, SRL „Autoshinkev”, chiar dacă revizuenții nu au obținut acest drept prin intabulare în registru.

Au menționat că în conformitate cu art. 450 alin. (3) Cod de procedură civilă cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazul prevăzut la art. 449 lit. c). Avându-se în vedere începerea curgerii termenului de prescripție din ziua când persoana interesată a aflat despre faptul că dreptul său a fost încălcat prin faptul neimplicării în proces, unde s-au afectat drepturile printr-o hotărâre rămasă irevocabilă, dar nu a înserat legiuitorul sintagma din momentul când trebuie să fie, ceea ce face ca aplicarea art. 496 alin. (3) Cod Civil să fie una abuzivă la speța dată, care este bazată strict pe încălcări procesuale.

La 11 februarie 2020 Ministerul Apărării a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de către Tudor Opincă, Lidia Opincă, Serghei Vasian și SRL „Autoshinkev”, reprezentați de avocatul Adrian Crețu și menținerea în vigoare a încheierii din 11 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost emisă la data de 11 noiembrie 2019 și notificată avocatului Adrian Crețu, care reprezintă interesele recurenților Tudor Opincă, Lidia Opincă, Serghei Vasian, SRL „Autoshinkev”, la adresa electronică, la data de 11 decembrie 2019. (f.d. 14, vol. II)

Astfel, recursul depus la data de 26 decembrie 2019, prin intermediul oficiului poștal, se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție

examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

Conform art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie de anulare a încheierii și adoptă o nouă încheiere.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat din următoarele considerente.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești. Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Colegiul reține că recurenții au invocat drept temei pentru declararea revizuirii art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, care indică că revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Conform art. 450 lit. c) Cod de procedură civilă cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazul prevăzut la art. 449 lit. c).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că instanța de apel prin încheierea din 11 noiembrie 2019 a respins cererea de revizuire depusă de către Tudor Opincă, Lidia Opincă, Serghei Vasian și SRL „Autoshinkev”, reprezentați de avocatul Adrian Crețu, ca fiind inadmisibilă invocând că având caracterul opozabil al înscrierilor efectuate în registrul bunurilor imobile care se prezumă că sunt și pot fi cunoscute tuturor subiecților de drept, a constatat că cererea de revizuire depusă la 25 septembrie 2019 este depusă cu omiterea termenului de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei, care nu i-au fost și nu puteau să-i

fie cunoscute anterior, și anume, calculate începând cu cel puțin data de 07 iulie 2019, data la care revizuenții au aflat de faptul existenței prezentului litigiu și faptul intabulării dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile declarate ca fiind proprietatea statului în temeiul Deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2018.

Succesiv, instanța de apel a reținut că reprezentantul revizuenților Tudor Opincă, Lidia Opincă, Serghei Vasian și SRL „Autoshinkev”, avocatul Adrian Crețu a indicat expres în cererea de revizuire că despre existența prezentului litigiu revizuenții pentru prima dată au aflat la data de 07 iulie 2019, atunci când Eduard Dușinkevici, administrator al SRL „Autoshinkev” s-a adresat la ASP – serviciul cadastral teritorial Rezina cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a dreptului asupra lor, unde a primit răspunsul semnat de registratorul Iuliana Railean, prin care a fost respinsă cererea de înregistrare a bunului imobil, din motiv că prin hotărâre, a a cărei revizuire se solicită, a fost anulată Decizia Consiliului orășănesc Rezina nr. 2/22 din 16 martie 2017 „Cu privire la declararea bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX proprietate publică a orașului din domeniul privat, fiind aplicată și interdicția privind înstrăinarea terenului cu nr. cadastral XXXXX.

Mai mult, la materialele dosarului a fost anexată cererea cu privire la înregistrarea bunurilor imobile și a drepturilor asupra lor din 07 iulie 2019, înaintată de Eduard Dușinkevici, reprezentant al SRL „Autoshinkev” către Agenția Servicii Publice, Serviciul cadastral teritorial Rezina. Cererea respectivă a fost respinsă din motiv că pe terenul cu nr. cadastral XXXXX, situat în or. Rezina, str. Voluntarilor, nr. 5, a fost aplicată interdicția privind înstrăinarea în baza documentului executoriu nr. 3CA-68/20017. (f.d. 246)

Totodată, instanța de apel a menționat că conform art. 496 alin. (3) Cod civil orice persoană interesată poate lua cunoștință de registrul bunurilor imobile. respectiv, având în vedere faptul că revizuenții, considerându-se proprietari al bunurilor respective, în privința cărora invocă posesia și folosința, precum și efectuarea de plăți fiscale, aceștea puteau și trebuiau să consulte datele din registrul bunurilor imobile, înscrieri care se prezumă autentice și complete până la proba contrară și opozabile tuturor subiecților de drept.

Respectiv, instanța a considerat că cererea de revizuire este depusă cu omiterea termenelor de adresare, prevăzute în art. 450 Cod de procedură civilă, aceasta urmând a fi respinsă ca inadmisibilă, întrucât Capitolul XXXIX al Codului de procedură civilă nu prevede restricții și nu instituie termen de decădere, în cazul omiterii termenului de declarare a cererii de revizuire prevăzut de art. 450 Cod de procedură civilă, revizuentul poate solicita repunerea în termen în conformitate cu prevederile art. 116 Cod de procedură civilă, în acest caz, instanța de judecată urmând să aprecieze „suficiența justificării motivelor invocate pentru prelungirea acestui termen de prescripție”.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ ajunge la concluzia că instanța de judecată a examinat cererea de revizuire cu încălcarea normelor legale, indicând că cererea de revizuire a recurenților a fost depusă tardiv, or, norma legală prevede că termenul de 3 luni începe a curge din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele respective – în cazul prevăzut la art. 449 lit. c). Recurenții au invocat că despre anularea Deciziei Consiliului orășănesc Rezina nr. 2/22 din 16 martie 2017 „Cu privire la declararea

bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX proprietate publică a orașului din domeniul privat”, au aflat la 07 iulie 2019. Respectiv, pentru revizuenți, care au invocat că instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces, termenul de prescripție a început să curgă din data de 07 iulie 2019, expirând la 07 octombrie 2019.

În aceste circumstanțe, Colegiul consideră că instanța de apel greșit a ajuns la concluzia că cererea de revizuire este tardivă.

În această ordine de idei și prin prisma normelor sus-enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de judecată a examinat cauza cu aplicarea eronată a normelor legale, or, urma să examineze cererea de revizuire pe cauza de contencios administrativ enunțată, și să se expună în fond asupra temeiniciei acesteia.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea din 11 noiembrie 2019 nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ ajunge la concluzia că, încheierea din 11 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău este emisă cu aplicarea eronată a prevederilor legale și urmează a fi anulată, cu restituirea cauzei la Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 195, art. 258 și 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se anulează încheierea din 11 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea de Stat „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” și Ministerul Apărării împotriva Consiliului orășenesc Rezina, intervenienți accesorii Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și Agenția Proprietății Publice cu privire la anularea actului administrativ și încasarea cheltuielilor de judecată și se restituie cauza completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic